میز خبر

دعا برای پیروزی لبنان

ایسنا: آیت‌ا... العظمی فاضل لنکرانی در پیام اعتکاف با اشاره به جنایات رژیم اسرائیل تاکید کرد که برای پیروزی لبنان عزیز و همه مسلمانان و تعجیل در فرج نورانی منجی عالم بشریت دعا کنیم و عظمت اسلام را از خداوند متعال خواستار شویم. در پیام ایشان آمده است: امید دارم در سال جاری که فتنه اسرائیل بیش از گذشته آشکار گشته و در لبنان عزیز، مردان و زنان و کودکان را به طور وحشیانه آماج حملات خود قرار داده برای پیروزی آنان و همه مسلمانان و تعجیل در فرج نورانی منجی عالم بشریت ولی ا... الاعظم عجل ا... تعالی فرجه الشریف دعا نماییم و عظمت اسلام و مسلمین را از خداوند متعال خواستار شویم.

معاون حقوقی وزارت کشور: مثل اصلاح‌طلبان با تجمیع مخالفیم

اعتماد ملی: معاون پارلمانی این وزارتخانه اعلام کرد که آنچه از این طرح مدنظر وزارت کشور بوده تجمیع انتخابات خبرگان و شوراها نبوده است.

محمدحسین موسی پور گفت: عصاره این طرح بود که هزینه مالی و سیاسی و اجتماعی آن کاهش پیدا کند، فوریت آن تایید شد، ما به عنوان دولت البته مخالف بودیم، نه با تجمیع اما با اینکه امسال تجمیع باشد، مخالف بودیم به جهت این که اولا زمان محدود است، ثانیا این دو نوع انتخابات هم سنخ نیستند. لذا شخص رئیس جمهور هم مخالف بود اما قبل از این که ما اعلام مخالفت کنیم، لجستیک اصلاح طلبان بلافاصله مخالفت کرد که می خواهند به ما مجال برای انتخابات شوراها ندهند. در صورتی که دولت نظرش با اصلاح طلبان بود و الان هم مخالف تجمیع است اما آنها عجول هستند، لذا باید اساسی تر و نه با عینک بدبینی نگاه کنند.

وی در حالی که خطاب به اصلاح طلبان اعلام کرد «مثل شما با تجمیع انتخابات مخالفیم» از تلاش وزارت کشور برای به تعویق انداختن انتخابات شوراها خبر داد. وی تصریح کرد: تلاش می کنیم، انتخابات شوراها را به تاخیر بیندازیم اما احتمال آن ضعیف است.

درخواست ایران تشکیل گروه تحقیق بین المللی

اعتماد ملی: سخنگوی وزارت خارجه ایران اعلام کرد، ایران تشکیل گروه تحقیق بین‌المللی برای بررسی جنایات رژیم صهیونیستی را خواستار است. حمیدرضا آصفی کشتار ده‌ها تن از اکراد سوریه در منطقه مریز مصنع را شدیدا محکوم و آن را استمرار فجایعی همچون قانا قلمداد کرد. وی گفت: متاسفانه رژیم صهیونیستی با چراغ سبز شورای امنیت، گستاخانه به کشتار بی گناهان و شهروندان عادی در لبنان مبادرت می ورزد و شورای امنیت در حمایت از این کشتار وقت گذرانی می کند. وی افزود: متاسفانه شورای امنیت با سکوت و نظاره گری موجب تداوم خونریزی و گستاخی دولتمردان اسرائیل در تداوم کشتارها و به سخره گرفتن کلیه اصول و مبانی حقوق بشری گردیده و باید پاسخگو باشد.

ستاد انتخاباتی جبهه پیروان خط امام و رهبری تشکیل شد

ایرنا: سید کمال سجادی سخنگوی جبهه پیروان خط امام و رهبری از تشکیل ستاد انتخاباتی این جبهه خبر داد.

سجادی در گفت و گو با خبرنگاران گفت که ستاد انتخاباتی جبهه، برنامه ها و خط مشی کلی انتخابات را ترسیم خواهد کرد و به همکاری با ستادهای انتخاباتی دیگر تشکل های اصولگرا خواهد پرداخت. در انتخابات دوره نهم ریاست جمهوری شورای هماهنگی نیروهای انقلاب اسلامی مسوولیت هماهنگی گروه های اصولگرا در انتخابات را برعهده داشت. سجادی جبهه پیروان خط امام و رهبری را ستون فقرات شورای هماهنگی دانست و از تشکیل این شورا قبل از انتخابات آتی اظهار بی اطلاعی کرد.

نشست هسته‌ای کمیسیون امنیت ملی مجلس

ایرنا: کاظم جلالی مخبر کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی مجلس شورای اسلامی گفت که نشست فوق‌العاده این کمیسیون با حضور مسوولان پرونده هسته‌ای عصر امروز در مجلس برگزار می‌شود. جلالی درگفت‌وگو با خبرنگاران پارلمانی افزود: این نشست با توجه به شرایط موجود برای بررسی مباحث مربوط به پرونده هسته‌ای و همچنین آخرین وضعیت لبنان برگزار می‌شود.

مراسم هفتم اکبر محمدی برگزار شد

ایلنا: مراسم هفتم روز درگذشت اکبر محمدی، دانشجوی زندانی که در زندان اوین فوت کرد، با حضور جمعی از فعالان سیاسی، اعضای دفتر تحکیم وحدت و سازمان دانش آموختگان ایران اسلامی (ادوار تحکیم وحدت) در آمل برگزار شد.

مشروطیت در نگاه روسای سابق پارلمان ایران

کروبی: باید از ناکامی انقلاب مشروطیت درس گرفت

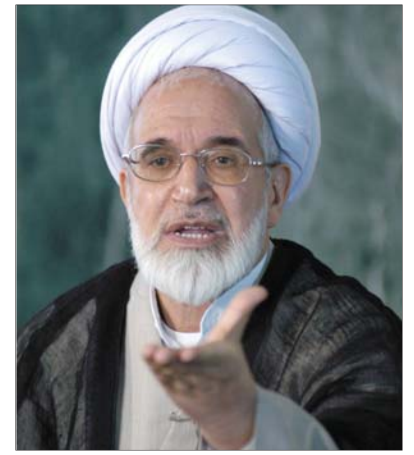

مهدی کروبی در همایش یکصدمین سالگرد مشروطیت در مجلس شورای اسلامی در سخنانی با موضوع «مشروطیت در نگاه روسای سابق پارلمان ایران» گفت: باید از ناکامی انقلاب مشروطیت در ایران درس گرفت و اجازه نداد تفرقه و اختلافی میان نیروهای وفادار انقلاب و مردم به وجود آید. وی گفت: معتقدم که چه مشروطه، چه نهضت ملی و چه انقلاب اسلامی و چه حرکت هایی که برای مبارزه با استبداد و ظلم و در راه آزادی رخ داده باید مورد بحث قرار گیرد.

رئیس مجالس سوم و ششم شورای اسلامی تصریح کرد: معتقدم این صد سال مهم ترین نقش برای آزادی مردم و حقوق ملت بوده است. در بخش اول اعم از مجلس زمان سلاطین و چه مجلس بعد از انقلاب در آن شرایط سخت و دشوار که مجلس کارش را شروع می کند با به توپ بستن مجلس مواجه می شویم و شاهدیم مراکز قدرت تحمل مجلس را ندارند.وی ادامه داد: نقش و کلیت مجلس شورای اسلامی یا مجلس ملی مهم ترین حرکت بوده و تجلی و ظهور مشروطه با مجلس بوده است تا کانون نخبگان و چهره های مختلف برای قانونگذاری و دفاع از حقوق ملت به وجود آید، لذا چهره های ممتاز که در مجلس بودند در دوران مشروطه نقش ارزنده ای ایفا کردند، هر چند افرادی چون مدرس جانشان را در این راه از دست دادند.کروبی گفت: مجلس ابتدا به عنوان ناظر از سوی مراجع و علما تاسیس شد. ولی چون می خواهد نقش بیشتری ایفا کند مدرس رای مستقیم مردم را برای ایفای نقش پیش می گیرد و این دو نشانه مسوولیت سنگینی است که مدرس به عهده گرفت.

وی ادامه داد: امام(ره)، بنیانگذار این نظام با آن خصوصیات ویژه و با عظمتی که داشت آنچنان شیفته مدرس است که بارها فضایل و اخلاقیات و مقاومت های او را عنوان می کند.کروبی اظهار داشت: امام راحل در نطق ماندگار عظیمی که داشست ضمن نقد مجلس که کاپیتالاسیون را تصویب کردند، می گویند اگر نمایندگان واقعی در مجلس داشتید چنین نمی شد. یا بعد از پیروزی انقلاب بارها عظمت مدرس را یاد آوری می کردند، لذا مدرس نقش بسیار مهمی داشت. امام در آغاز نهضت بر مجلس تکیه می کرد و مجلس را مظهر نمایندگی مردم می دانستند بعد از انقلاب امام چقدر بر مجلس تکیه کرد. همه وجودش تقویت مجلس بود و می خواست مجلس نیرومند و قوی باشد. در ماجرای گروگان ها و آزادی آنها امام می گوید سرنوشت گروگان ها با مجلس است. وی گفت: در زمان بحث اختلافات شورای نگهبان و مجلس برخی مواقع امام برای آنکه به جای دیگر تفهیم نشود، حل مشکل را به مجلس سپرد و رای دوسوم مجلس را مورد تایید قرار داد.کروبی افزود: یادر شرایط حساس و دشواری که شاهد بمباران تهران بودیم، امام مصر بود انتخابات برگزار و مجلس برپا شود. از سوی دیگر قانون اساسی میثاق و خون بهای ماست که بر نقش مجلس تاکید دارد. لذا همیشه باید انتخابات قبل از اتمام مجلس انجام شود تا هیچ روزی کشور بدون مجلس نباشد. امیدواریم قانون اساسی و این مجلس و مجالس قبل و بعد از این مجالس نیرومند و قوی باشد و امیدی برای مردم باشد.

وی خاطرنشان کرد: این نهاد عظیمی است که از حقوق مردم دفاع می کند و فریاد مردم را به گوش ها می رساند و شاهد برکات این مجلس هم هستیم. یکی از مهم ترین مظهر تبلور و قدرت و تجلی مشروطه، مجلس است که همیشه باید نیرومند بماند و هیچ گاه به مجلس ننگریم اگر به نفع فلان جریان یا کس شد پس ناپسند است.

کروبی در بخش دوم به ناکامی مشروطه اشاره کرد و گفت: یکی از علل عمده و تعیین کننده ناکامی مشروطه این بود که پیشتازان و موثران حذف شدند و کسانی که نقش اساسی در مشروطه داشتند را به صورت های مختلف کنار زدند و اختلافات را به وجود آوردند.

وی گفت: یکی از برجستگی های امام این بود که ایشان هم توانست انقلاب کند و هم برای نظام شاه مشکل ایجاد کند و هم کاملا سمت و سو می داد و مدیریت می کرد. حرکتی به وجود آورد که نظام سلطنت را سرنگون کرد و ملت هم پشت سر ایشان بودند و انقلاب مسیر خود را طی کرد. اما این که انقلاب منحرف نشد و مشروطه از مسیرش منحرف شد به دلیل رهبری بی نظیر امام بود و توانست نهضت اسلامی را رهبری کند.

کروبی گفت: مسلما بستر مشروطه روحانیت و مساجد هستند. مرکز نشر افکار و فرهنگ، محافل دینی و روضه ها بود و زمینه را به وجود آورد. باید جامعه را آماده می کردند تا مردم برای مبارزه با استبداد آماده شوند. مهم ترین نقش را در این خصوص روحانیت و محافل دینی داشتند.

کروبی ادامه داد: این حرکت یک شبه به وجود نیامد و روحانیت و مراکز مذهبی مردم را تحریک و مصمم کردند تا در برابر استبداد مقابله کنند که متاسفانه آن حوادث تلخ به وجود آمد.وی شیخ فضل ا... نوری را از پیشتازان مشروطه دانست و گفت: روحانیت در واقعه مشروطه مهم ترین نقش را به عهده داشت، اما جریان خزنده‌ای وارد شد و توانست نیروهای مومن و مسلمان را در برابر هم قرار دهد و به ناکامی مشروطه منجر شد و معتقدم هر دو طرف اشتباه کردند. آنچه غم انگیز شد اختلاف و تفرقه بین نیروهای همرزم بود که باید این هم تجربه‌ای برای نیروهای انقلاب باشد. کروبی در پایان گفت: نیروهای مومن نظام ضمن اختلاف سلیقه باید مطالب انقلاب و نظام را مورد نظر قرار دهند و همیشه مواظب باشند که به تعبیر امام آتش بیارهای معرکه مشکل ایجاد نکنند. وی بر رقابت سالم با وجود سلایق مختلف تاکید کرد و گفت: اگر چنین نباشد دشمن از این فرصت استفاده خواهد کرد.

گزارش روز اول همایش یکصدمین سالگرد مشروطیت

خاتمی: ایران نیازمند تجدد است

مناظره‌ای کوتاه بین سحابی و معادیخواه

در پایان روز آغازین همایش مشروطه مناظره ای کوتاه بین عزت ا... سحابی و عبدالمجید معادیخواه درگرفت. حضور سحابی باعث مطرح شدن مجدد برخی اظهارات عبدالمجید معادیخواه که در حال سخنرانی بود، در جلسه شد. معادیخواه با اشاره به سخنان پیشین سحابی اظهار داشت نظر من این است که برای شناخت مشروطه، مشروطه سرایی نکنیم. او گفت: به مشروطه نمی توان واژه انقلاب را اطلاق کرد. اما پس از سخنان معادیخواه عزت ا... سحابی پشت تریبون قرار گرفت و سوالاتی چند را مطرح کرد. او تاکید کرد که سوالاتش، سوال از تاریخ است نه شخص خاصی. سحابی با اشاره به حوادث مشروطیت گفت: حوادثی مانند اخراج شوستر، تغییر سلطنت و موارد دیگر همه ناشی از خطای داخلی نبود بلکه از سوی بیگانگان بر سر مشروطه فرود آمد. سحابی سپس سوال معادیخواه را به او باز گرداند و پرسید، جنبش مشروطیت انقلاب تر است یا انقلاب ۵۷؟ وی گفت: انقلاب مشروطیت متواضع بود و ادعای جهانی نداشت وفقط یک عدالتخانه می خواست اما مردم در انقلاب ۵۷ ادعای طرحی نو در مسائل جهانی را داشتند. همزمان با اظهارات سحابی معادیخواه به کنار تریبون نزد او رفت و اسناد اعتبارنامه نمایندگان مجلس دوم را به او نشان داد و گفت: در مجلس دوم مشارکت مردم سه درصد بیشتر نبوده است شما این نکته را چگونه توجیه می کنید. سحابی هم به او پاسخ داد: در انتخابات مجلس دوم، مردم به روسای اصناف اعتماد داشتند و در واقع آنان بودند که رأی دادند. پس از سخنان سحابی، معادیخواه دوباره پشت تریبون قرار گرفت و گفت: بنده معتقدم جمهوری اسلامی یک پرونده دارد و انقلاب اسلامی پرونده‌ای دیگر و برخی رنجش ها باعث شده است که حساب این دو پرونده را یکی بدانیم. اما در مورد انقلاب اسلامی ما حضور خود را فراموش کرده‌ایم. معادیخواه با اشاره به اخراج شوستر در زمان مشروطیت و تسخیر سفارت آمریکا پس از انقلاب گفت: همه گروه‌ها برای تسخیر لانه جاسوسی کف زدند و باید کف زدن های آن روز یادمان نرود. وی در پایان آمادگی خود را برای گفت‌وگوی مفصلی با سحابی درباره این موضوع که کدامیک از انقلاب های «مشروطه» و «۵۷»، انقلاب تر بودند اعلام کرد.

رئیس جمهور سابق کشورمان، با بیان اینکه باید این زایش با کمترین درد و هزینه متناسب با وضعیت تاریخی ما شکل می گرفت، نگاه هایی را که در قالب این زایش معتقد به کنار گذاشتن سنت یا تجدد به نفع دیگری بودند را مورد نقد قرار داد. خاتمی تصریح کرد: به هر حال مشروطیت فراز بزرگی در تاریخ ما است و به مظهر یک تحول در جامعه و هم منشاء تحولات بعدی در جامعه ما تبدیل شده است. هرچند معتقدم مشروطیت در مسیر خود به اهدافش نرسید؛ اما واقعیاتی که مشروطیت را تحمیل کرده وجود داشته و دارد و در مسیر تکاملی خود در حال حرکت است و آن واقعیت و پدیده مبارک ملت شریف ایران است.

در ادامه همایش هیات رئیسه متشکل از اعظم طالقانی، محمدعلی نجفی، صادق آینه‌وند و دکتر رحمانیان پشت تریبون حاضر شدند و ریاست جلسه را بعد از افتتاحیه برعهده گرفتند. در نشست صبح اولین روز همایش تجارب گذشته و چشم انداز آینده، اکبر ثبوت، کامبیز نوروزی، محمدجواد کاشی، حمیدرضا جلایی پور و محمود نکوروح به ارائه مقاله پرداختند.

جامعه شناسی حقوقی قانون اساسی مشروطه

کامبیز نوروزی دیگر سخنران که با موضوع رساله در باب جامعه شناسی حقوقی قانون اساسی مشروطه به همایش آمده بود، نخستین هدف قانون را برقراری نظم و تثبیت نظم اجتماعی دانست و در ۱۰ بند به بررسی جامعه شناسی حقوقی قانون اساسی مشروطه پرداخت و تصریح کرد: قانون اساسی مشروطه اعتقاد صادقانه مشروطه خواهانی بود که در کسوت روشنفکر، مجاهد یا روحانی و جملگی به عنوان نخبگان فرهنگی عصر در پی سعادت و تعالی کشور و ملت بودند ولی عدم تناسب آن با ساخت اجتماعی ایران از قابلیت تحقق پذیری آن به شدت کاست.

نوروزی گفت: ورود قانون اساسی مشروطه با همه نقصان های جامعه شناختی آن این مزیت بزرگ را نیز داشت که رقیبی بزرگ در برابر ساخت حقوق غیررسمی پدیدار کرد و چالش های گسترده‌ای در جامعه ایران به وجود آورد.

جریان دموکراسی خواهی در ایران درجا نمی‌زند

حمیدرضا جلایی پور نیز به عنوان یکی از سخنرانان این همایش، استقرار نظم دموکراتیک را یکی از خواسته‌های اساسی بخش زیادی از نیروهای مدرن و امروزی ایران در یکصد سال اخیر عنوان کرد. وی افزود: خواست نظم سیاسی دموکراتیک در انقلاب مشروطه با شعار «حکومت قانون، پارلمان و محدودکردن اوامر شاه خودکامه» در نهضت ملی نفت با شعار «شاه باید سلطنت کند نه حکومت» در انقلاب اسلامی با شعار «استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی» و در دوران اصلاحات با شعار «توسعه سیاسی، حکومت قانون، دولت پاسخگو، آزادی مخالف، تقویت جامعه مدنی» بیان می شد. وی با بیان اینکه حتی پس از پایان دوران خاتمی بازخواست دموکراسی و حقوق قانون با تعابیر و شعارهای دیگری چون «ضرورت اصلاحات بنیادین، جمهوری سکولار و جمهوریخواهی تمام عیار» مطرح می شود، اضافه کرد: به نظر می رسد پس از یکصد سال تلاش و جنبش های فراگیر همچنان خواست نظم سیاسی دموکراتیک یا حکمرانی مبتنی بر قانون اساسی و متکی بر حاکمیت مردم و ارزش ها و نهادهای دموکراتیک است.

علیرضا علوی تبار که آغازکننده نوبت اول بعدازظهر همایش بود «نظامیان در سیاست در ایران بعد از مشروطه» را عنوان سخنرانی خود قرار داده بود.

وی با بیان اینکه دخالت نظامیان عموما ذیل ارتش سالاری و نظامی گری مطرح می شود گفت: به طور کل دو نوع نظامی گری را در جامعه شناسی سیاسی می توان تفکیک کرد.علوی تبار گفت: سطح دوم دخالت زمانی اتفاق می افتد که نظامیان از قوه قهریه برای پیشبرد خط مشی های خود استفاده می کنند.

وی گفت: سطح بالاتر، دخالت مستقیمی است که در عزل و نصب ها انجام می دهند و افرادی را به سیاسیون تحمیل می کنند. علوی تبار گفت: بالاترین سطح دخالت نظامیان در سیاست برقراری حکومت نظامیان است.

وی با تشریح ویژگی های چهار سطح دخالت نظامیان در سیاست گفت: در هر مقطعی از تاریخ کشور یکی از این سطوح چهره های پررنگ تری داشته است.

وی یکی از پدیده ها را تقدیس نظامی گری یا شیوه زندگی نظامی به عنوان نمادهای نظامی گری دانست.

علوی تبار گفت: نوع دوم نظامی گری اما تاکیدش بیشتر بر دخالت نظامیان درعرصه سیاست است.

گذار از دولت پاتریمونیال به دولت خودکامه

جواد اطاعت دیگر سخنران این برنامه که عنوان «مشروطیت، گذار از دولت پاتریمونیال به دولت خودکامه» را برای سخنرانی خود انتخاب کرده بود در ابتدای سخنرانی خود توضیح داد که مقاله‌اش بخشی از یک پروژه بزرگ است که مقاطع مختلف تاریخ ایران را مورد بررسی قرار داده است.وی در ابتدای سخنان خود با اشاره به بررسی روزنامه های مشروطیت گفت: ما علاوه بر آرمانخواه بودن عجله هم داریم و می خواهیم که به دستاوردهای سیاسی به راحتی دست پیدا کنیم. اطاعت با اشاره به مواردی چون ۳۰ تیر ۱۳۳۱ و کودتای ۲۸ مرداد گفت: اینکه گفته شود ما ۱۰۰ سال سابقه تلاش در راه دموکراسی خواهی را داریم اینگونه نیست چرا که فرآیند گذر ما به دموکراسی خطی و تکاملی نیست بلکه سینوسی است. اطاعت گفت: نهضت مشروطه مقدمه‌ای بر تکوین دولت مدرن در ایران بود. دولتی که باید متولی نوسازی اقتصادی، اصلاحات اداری، ارتقای نظام آموزشی و تمرکزگرایی در اعمال انحصاری قدرت مشروع باشد.

وی افزود: با شکل گیری مجلس شورا و استشمام رایحه دموکراسی، مطبوعات، انجمن های صنفی و سیاسی متولد شدند.

وی گفت: اما به دلیل عدم آمادگی اجتماعی و نبود فرهنگ سیاسی متناسب با نظام های دموکراتیک، سال های پس از نهضت مشروطه مملو از اغتشاش، ناامنی، شورش های محلی و تجزیه طلبی شد.

اطاعت گفت: ره‌آوردهای نهضت مشروطه بدون اینکه به ملت سازی بینجامد با کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ در محدوده دولت سازی متوقف ماند.

صد سال دموکراسی‌خواهی در ایران و جهان اسلام

محسن امین زاده دیگر سخنران این همایش با موضوع «صد سال دموکراسی خواهی در ایران و جهان اسلام» پشت تریبون قرار گرفت و با بیان اینکه ذهنش را مدتی مطالعه تطبیقی تحولات ایران با کشورهای منطقه و آسیا مشغول کرده است، گفت: البته افتخارآمیز نیست اما این مقایسه شاید کمک کند که واقع بین تر باشیم.

وی با بیان اینکه صد سال زمان زیادی است گفت: در میان کشورهای منطقه وضع هند و ژاپن قابل قبول تر است. امین زاده با بیان اینکه در شرق علاوه بر ژاپن کشورهای جدیدی ساختارهای دموکراتیکی دارند و در میان کشورهای جدید اسلامی، مالزی و اندونزی ساختار قابل قبول تری دارند.

امین زاده با اشاره به نهضت ملی شدن صنعت نفت گفت: از این حربه در کشورهای مختلفی بهره برداری شد. وی گفت: پس از گذر سالیان فاصله آنچه که داریم با فاصله مطلوب زیاد است. وی با اشاره به نقش نهادهای مدنی و تاثیر اقتصاد بر دموکراسی از میان نقش های نهادهای مدنی به نقش احزاب پرداخت و گفت: در میان کشورهای منطقه، ایران اسفبارترین جایگاه را به لحاظ وضعیت احزاب دارد.

مدلی برای تحقق دموکراسی

دیگر سخنران همایش عمادالدین باقی بود که با عنوان مدلی برای تحقق دموکراسی آمده بود، وی گفت: تجربه خود مشروطیت و تحولات یکصد سال پس از مشروطه نشان می دهد که دست به دست شدن قدرت در میان سنت گرایان و سکولارهای مذهبی و غیرمذهبی حاکی است که هیچکدام نمی توانند همدیگر را حذف کنند.

وی در ادامه اظهار داشت: تجربه یک صد سال تاریخ مشروطیت در ایران نشان داد که نه با حذف دین از عرصه عمومی می توان راه به استقرار برد و نا با سلطه خرده نظام دین بر سایر خرده نظام های اجتماعی و باید سنتزی از اقوال و آرای این یکصد سال ارائه داد که حقوق و جایگاه همه نیروها و نحله ها تضمین شود و دین و نهاد دینی نیز مکانت و ارج خویش را داشته باشند.

باقی گفت: تجربه خود مشروطیت و تحولات یکصد سال پس از مشروطه نشان می دهد که دست به دست شدن قدرت در میان سنت گرایان و سکولارهای مذهبی و غیرمذهبی حاکی است که هیچکدام نمی توانند همدیگر را حذف کنند و باید مدلی ترسیم کرد که ضمن حضور مذهب در عرصه عمومی و ساختار قدرت، مانع سلطه خرده نظام مذهب بر سایر خرده نظام ها شود.

نائینی اندیشه‌ای ناتمام

محسن آرمین فعال سیاسی و عضو هیات علمی پژوهشگاه علوم انسانی جنبش مشروطه در ایران را همانند دیگر کشورهای اسلامی دانست و گفت: به رغم اینکه در ادامه جنبش مشروطه خواهی و موج دموکراسی در اروپای نیمه اول قرن نوزدهم پدید آمد، به ویژه در مضمون و محتوا با مشروطه اروپایی تفاوت های چشمگیری داشت.وی ریشه این تفاوت ها در زمینه های اجتماعی، اقتصادی، فکری و سیاسی متفاوت جنبش مشروطه در اروپا و کشورهایی نظیر ایران قابل جست‌وجو دانست و گفت: جنبش مشروطه در ایران برآمده از تحولی عمیق در ساختارها و مناسبات اجتماعی و اقتصادی نبود. آنچه ایرانیان را به برپایی جنبش مشروطه تشویق می کرد، الزامات و ضرورت های عملی برای جبران عقب ماندگی و انحطاطی بود که پس از آشنایی با فرهنگ و مدنیت پیشرفته غرب بدان واقف شده بودند.

آرمین یادآور شد: اکنون پس از یکصد سال شاهد پیدایش افکاری از جنس اندیشه های آخوند خراسانی و نائینی در میان برخی از رهبران دینی روشن بین معاصر هستیم. توجه به کرامت ذاتی انسان به عنوان یک مبنا در استنباط حقوق و تکالیف انسان از نصوص دینی در افکار مراجعی چون آیت ا... حسینعلی منتظری و آیت ا... سیدمحمدحسین فضل ا...، توجه به حق مشارکت شهروندان در اداره امور و تعیین سرنوشت خویش در آرای فقهی مجتهدان و مراجعی چون آیت ا... یوسف صانعی اگرچه نوآوری هایی پراکنده، اما در غوغای رادیکالیسم عوام گرایانه موجود بسیار ارزشمند و امیدبخشند و نشانه از تحولی تدریجی در اندیشه فقهی با خود دارند که در صورت تداوم، می توان به شکل گیری حرکتی نوین در این حوزه امیدوار بود.

رودررو

گفت‌وگو با عضو شورای مرکزی حزب کارگزاران

نمایندگان مجلس در برابر لایحه جامع انتخابات مقاومت خواهند کرد

■ زهره آشتیانی ■

به نظر می رسد لایحه پیشنهادی نظام جامع انتخابات که از سوی وزارت کشور دولت نهم ارائه شده است در جهت تغییر کلیات نظام جامع انتخابات حرکت می کند. برخی از مواد این لایحه مورد انتقاد برخی از شخصیت های سیاسی قرار گرفته است. برخی معتقدند که تجربه موفق انتخابات گذشته نشان داده که نیازی به تدوین لایحه جدیدی در این باره نیست و **محمد عطریانفر** عضو حزب کارگزاران سازندگی نیز در این راستا تاکید می کند که اگر مواد این لایحه در جهت حذف اعمال سلیقه های سیاسی و انتقال نقش شورای نگهبان در بررسی صلاحیت به مراجع علمی باشد مفید و در غیر این صورت کاری عبث است.

وی معتقد است که نمایندگان مجلس طی یک وحدت صنفی در برابر این لایحه مقاومت خواهند کرد.

در لایحه پیشنهادی نظام جامع انتخابات مواردی مطرح شده که نشان از تغییر کلیات نظام قانون انتخابات دارد. ارزیابی شما از این لایحه چیست؟

من فکر می کنم در طول ۲۷ سال پس از پیروزی انقلاب ما ۹ انتخابات را برگزار کردیم و شرایط نامزدهای انتخاباتی منطبق بر شرایطی بوده که قانون اساسی جمهوری اسلامی روی آن تاکید کرده و به صورت مدون در اختیار مجریان انتخابات قرار داده است. بر این پایه اساس انتخابات ریاست جمهوری در ایران متکی بر قانون اساسی است نه قانون عادی و در قانون اساسی به صورت روشن محورها مشخص شده و مجریان را مکلف کرده که نسبت به این امر اقدام کنند. البته یکی از محورهایی که همواره مورد نقد است اینکه آیا شورای نگهبان برای بررسی صلاحیت کاندیداها برای تعیین رجال سیاسی و مدیر و مدبر بودن آنها به صورت دقیق عمل می کند یا خیر.

یعنی بیشترین انتقاد شما به همان صحبت‌های اخیر آیت‌ا... جنتی است که بر بررسی صلاحیت‌ها از طریق «احراز» تاکید کرده‌اند.

بله، تصور می کنم ما نباید به این صورت حرکت کنیم که لایحه جدیدی را که متکی بر قانون عادی است بر انتخابات ریاست جمهوری و رقابت های عادی آن بار کنیم. آنچه که مهم است اینکه آیا شورای نگهبان به وظایف خود به صورت دقیق و جامع الاطراف عمل می کند و یا اینکه در این رابطه تردیدی وجود دارد. پس آقایان نمایندگان نباید به سمت ارائه شروط جدیدی بروند که چندان با فضای عرف سیاسی ایران سازگار نیست بلکه بروند به این سمت که حرکت هایی که دست شورای نگهبان را در اعمال سلیقه های سیاسی احتمالی باز می کند کنترل کنند و این را در اختیار شورای نگهبان قرار دهد تا آن را به کار گیرد تا عده‌ای نگویند که شورای نگهبان در فلان انتخابات با اعمال نظر سیاسی به بررسی صلاحیت ها پرداخته است. پس اگر ما بخواهیم پیشنهاد مورد نظر را جمع بندی کنیم به این نتیجه می رسیم که دیگر کشورها براساس تجربه، صلاحیت عرفی کاندیداها و نامزدهای انتخاباتی را مبتنی بر عرف سیاسی جامعه و تایید مراجع جامعه مورد تایید قرار می دهند.

بنابر این اگر ما بخواهیم براساس تجربه دیگر کشورها عمل کنیم باید به سمتی حرکت کنیم که وظیفه‌ای که به عهده شورای نگهبان است به دوش جامعه عرفی سیاسی ایران منتقل شود که این کسانی که در این لایحه از آنها نام برده شده است نماینده تمام عیار این رفتار سیاسی می شوند.

ولی به نظر نمی‌رسد که هدف از ارائه این لایحه اجرایی شدن این تجربه‌ای باشد که شما نام بردید زیرا براساس این لایحه نظارت بر کلیه انتخابات‌ها به شورای نگهبان واگذار شده است.

اگر چنانچه یک روز مجلس قانونگذاری ما و درک ساختار حقوقی سیاسی ایران به این نکته برسد که این بار و تکلیف را از دوش افراد اندکی از حقوقدانان و فقهای شورای نگهبان به دوش کانون ها و نهادهای مرجع اجتماعی منتقل کند ما از این لایحه استقبال می کنیم.

برخی معتقدند که این لایحه پیشنهادی در جهت محدود کردن انتخابات حرکت می کند.

اگر قرار بر این باشد که شورای نگهبان کار خودش را بکند ارائه این لایحه یک امر عبث است زیرا شورای نگهبان هیچگاه توجهی به این تاییدی ها نمی کند مگر اینکه حقوق کاندیداها در هنگام ثبت‌نام محدود شود و این در جهت نقض حقوق شهروندی است. بنابراین من احساس می کنم اگر قرار باشد شورای نگهبان همان روند قبلی را ادامه دهد و در کنار آن تایید نامزدها به جمعی دیگر واگذار شود تنها به تصفیه حساب های سیاسی و نابسامانی های سیاسی در میان گروه ها و نهاهای اجتماعی دامن زده می شود و مشکلات در عرصه رقابت های سیاسی سخت تر می شود.

به نظر شما نقشی که به نیروهای بسیج در این لایحه داده شده به معنای قانونی کردن دخالت نیروهای نظامی در انتخابات نیست؟

وقتی قانونگذار نهادهای استعلامی را تعریف می کند و ۴ نهاد را به صورت مشخص اختیار داده که شما می توانید مجریان انتخابات برای کسب اطلاعات باشید این پیام را منتقل می کند که این نهادها با تک تک شهروندان به صورت عملی می توانند مرتبط باشند، اگر چنانچه کانون دیگری وجود می داشت که اطلاعات دیگری از مردم می داشت که از اطلاعات مراجع چهارگانه متفاوت بود حتما قانونگذار در زمانی که اولین قانون را تصویب کرده به این مرجع توجه می کرد اما تاکید بر روی این ۴ مرکز مرجع استعلامی بدین معنا است که انحصار اطلاعات در اختیار آنهاست و به طور طبیعی بسیج در این مقوله قرار نمی گیرد.

یعنی از نظر شما ارائه نقش به بسیج اصلا توجیه پذیر نیست؟

به اعتقاد من تنها نقطه‌ای که تلاقی شهروندان ایرانی با بسیج است ایستگاه‌های بازرسی است پس نمی توان برای بسیج تکلیف جدیدی را تعیین کرد زیرا به دنبال آن این خطر به وجود می آید که کسانی که از درون صندوق ها بیرون بیایند که خود را به بسیج نزدیک می کنند.

سایت جدید حزب اعتماد ملی
WWW.etemademelli.IR